

Weederomme un nieuw joar!

Ge kunt nie geluuen oe ziere dada goat. 'k Ei veur 't zeekerste wa gewacht tot nui veur ilder un nieuwjoar te wensen want ge weet da Poasen nogal vroeg valt en nui kannek ilder nen zoaligen Poasen bovenop wensen, da es weere papier gespoard.

Veele un est er nie veranderd, tenzai dan al ons rustieke, kleine huizekes van in 't joar toebak ollemolle ploatste moeten ruimen veur appartementen of gelijk danzet noemen: landelijke meergezinswoningen. 'k Weet nui nie wa dadde gulder d'er van paist, moar ik vinde da lulijk! Oas ge die ruuje 'uizekes' van 'den moulin rouge' ziet an de Pontstroate es da toch veur beschamd over te zijn. Stinkend diere, nie passend op die plekke en den dienen die doar intrekt un ee gien siekepietse preivassie of oe noemen ze da nui weere? In 't durp van Loatem zijn ze nui uuk were van die 'opbringstweuningen' an 't zetten. Wie geeft er doar nui toeloatinge veuren? Ze zijn bezig mee giel den boel en 't uitzicht van ons durpke te verkleuten!

't Ateljeetje woar da Leon De Smet geweund ee en da op hiel wa van zijn schilderijen afgebeeld es, van binnen en van buiten, zoe uuk tegen de grond moeten noar dat 't schijnt. 'k Weetet wel, ge moet van ons durp gien tweede Bokrijk makken, moar mee al die reeservoaten van de rijkoards, ilder kasten van huizen en appartementen zitten we presies in un zuu un Amerikoans 'weunirf' mee afsluitingen, slagbuumen en priveebewakkinge.

Woar goame noartoe zeg! Kom, 'k un goader mij nie in opjoagen en over zwij'n want anders krijgek nog onder mijn dingskes van de 'gruuten smurf' omdak de smurfen ilder potensjeeele kiezers afschiete.

Wa da mij echt deugd dee was da ne groep geboren en getogen, of loat ons zei'n echte, Deurleneers d'er in gesloagd es genoeg sens bij mekoar te krij'n om nen herdenkingsstien te loaten makken veur ildereren Antoon de Pesseroey. 'k Ei diene mens goe gekend en 'k moe zei'n da 'k er uuk wa simpatie veuren oa.

Nie alle Deurleneers zullen mee mij 't akkoord zijn, moar ik meene dattee hiel wa goeds gedoan ee veur 'zijn volk'! Zijn monument un mistoa hieltegans nie an zijn vroeger gemientenuis en zijn volkslokal an de Vierschoare en alle iere es verdiend!

Veur de reste es't in Deurle rustig. D'Ouwe Hoeve es op komste, Jantses vroue kookt nog tot alf moarte hutsepot, Gonda makkt nog reeklamme veur de ploatselijke dichters en schrijvers, Kris van zijne kant es wa grijzer en rustiger geworden en kijkt uit noar de komst van de konkurensen en bosbehoud, in nauwe samenwerkinge mee den 'sjato de Deurle', houwt den toestand onder kontrollle. Zuulange dan ze nie stoan te springen om un machtsgreepe te doen op ons 'Leiepaleis' bennek er wel gerust in. Gasten, da 2005 een joar mag zijn in goeie gezondheid, vriendschap en verdroagzaamheid.

Nui damme toch an 't sausen zijn...

De kogel es nui toch deur de kirke. De smurfen en ulder trawanten goan de Kluis van Poater Belderbos verkuupen en onze paster zit uuk op nen schupstoel. 'k Weetet 't goa in mijn erte, moar de gemiente zijnen bruinen kan 't nie trekken om 't kluuster van de Dommenikoanen te restaureeren. 'k Ben d'er oertloast ne kier binnengeluupe. Jawadde, ezuu nen vuilen nest un ek nog nie gezien. Oas ge doar ezuu vijf joar van ui leven iedere vakanse et deuregebrought, luupte al bletend noar buiten. De gebruikers un en gien respect mier g'at veur ons irfgoed! Al onze soeveniers van de joaren tvijftig en tses-tig zijn verloederd en verkluit. 'k Ben beschamd in de ploatsen van de gemientebestuurders en de jeugd!

Nui uurek vanuit 't Bisdom de klokke lui'en da achter Paster Eric de breu'n opgeblozen worden en dammet goan moeten doen mee onzen diaken en nen rondreizenden poater! Ewel mersie, 't schuunste durp van de Leie, mee de schuunste schappen en 't slijkste volk zonder zijnen ei'ne herder. Edde da nui al geweten? Noar dat schijnt zoender te weinig roepingen zijn bij de pasters, dus... oas g'ulder geroepen voelt moede nie twijfelen. 'k Het pertank al dikkels aan den paster gezegd dattee mier reeklamme moe makken veur zijnen winkel. Mee de kestdoa'en moest er neeverst zijnen 'levenden keststal' un kram gestoan en mee druppels, gluwijn en otdogs. 't Zoe nogal wa volk noar zijnen boetiek gelokt en. 'k Ei em uuk al getipt om vanachter in zijn kirke nen antieken tuug te ploatsen en doar den Zondag achter de messe nen appeeritief te schinken mee op den achtergrond wa Gregorjoanse muziek. Domme toch, nui damme in 't durp giene kaffee ne mier en zoe da toch nog wa ambijanse bringen en zoe zijnen 'Sint-Martinus' kunnen konkuureeren mee den dienen van Kateleen, waar dan de zondagmorgen de belangrijkste burgers van 't durp ulder koartse lei'en.

Pak nui de kestmoart zelve. Tegen dadde an den elft van de tuinhuizekes woart woarde verre poepeloere en moeste ui an de nummers van d'uizen vastou'en want oas ge tee'en un schieve kasseie schuptegge lagde mee uiwen santeboetiek tee'en de stienen. Ambiejanse zat, veel sens veur 't goeje doel, moar slecht veur de gezondheid. 't En es nie wiggelegd veur mensen lijktekik die slecht te puute zijn. Meenen oottoo stond an den meulen en tee'en da 'k an d'ieste kramkes kwampe was mijn pijpje verre uit. Oe da 'k weere gerakt ben un weetek nie, moar wel da 'k den dag doarachter dienst oa in de sportalle en da mijn hoar firm ziere dee!

Neem nie wig da 'k mee Tjiene toch un goe klapke gedoan ei over 't polleetiek en sosjal leven in ons durp en dat da mij toch vrie an 't peizen gezet ee over ons durpkjes vroeger en nui. We zijme feitelijk nie goe beezig. Loatem es Loatem niemier, doar kumme niemier an doen. T'en es nie sins dan de Smurfen van Fredse an 't ziel trekken, moar wij, d'èchte Loatemneers, oan't al joaren van te veuren zien ankommen. Deurle zoe nog te redden zijn, moar tons worret tijd dan de vrienden tuug- of beter nog d'echte anangers van den burgemiester van Deurle uit ulder schelpen kommen en ulder nie onder de taffel loaten klappen deur die nie'e rijke die peizen da mee geld en sjouw alles te kuupe es. Moester tegen de volgende kiezinge ezuu un lijstje uit onzen 'oergrond' kunnen gestampt worden mee nee'entien échte Loatem- en Deurleneers dien ier al 35 joar weunen en ulder nie opsluiten in reeservoaten moar ons gemiente anvoelen, es't er veel kanse danze op de wip kommen veur un kooalliessie. Un mierderheid un kunnen ze nie mier ollen want doarveuren zijn ze al te verre uitgedund, moar d'er zit toch muziek in. Dan der d'echte ne kier over peizen en ulder koppen ne kier tuupe steken, anders zijme binnenkurt 't appendies van Gent! Zegt da de Kleppe 't ulder gezeid ee...

We moeten der iets an doen want ik ei't gevoel damme be- of gestuurd worden van uit d'uugere kringen en damme als gemientebestuur weinig in de pap te brokken en.

Oas mijn gedachten verkierd zijn moede't mij zei'en want de Kleppe un es 't Eevangeelie nie, hoewel dander doar uuk soms 'goaten' en 'leugens' inzitten...

NOG MEER VERTELSKES ...

Sinds ik zelf bij de politiek betrokken ben wordt het steeds moeilijker om op een ludieke wijze over ons dorpsleven te verhalen. Satire lezen is niet aan iedereen gegeven en soms val je op mensen die moeilijk kunnen relativeren of zich persoonlijk aangevallen voelen. Dit fenomeen wordt echter bevestigd door collegae die in hun gemeente dergelijke schrijfsels naar 'het volk' brengen. Altijd zullen er mensen zijn die zich gekrenkt voelen en dat kan bij een volgende verkiezing afgerekend worden. Het is een risico, maar observeren, kritiseren en polemieken uitlokken is sinds de kleuterklas mijn tweede natuur. Met ouder worden is dat er niet op verbeterd, maar ik hoop dat eens ik in de seniorie van de Bosstraat terecht kom, ik er vertroeteld word zoals mijn vroegere onderwijzeres Jenny De Vos. Ik ga er niet verder over doorbomen, maar waar ik wil toe komen is het feit dat toen ik in de herfst naar haar toe wou, ik onzacht in aanraking kwam met de 4 x 4 van een jong blondje dat al telefonerend en de breedte van haar mastodont niet kennende, pardoes de spiegel van mijn A4 aan flarden reed en onverstoord haar weg verder zette.

Het is typisch voor onze gemeente dat dergelijke terreinwagens, wat ook het merk weze, meestal door frêle dames bestuurd worden en dat deze 'barbiepopjes' dan ook steevast van zodra ze hun garage buiten komen de gsm aan hun oor moeten hebben. Ze komen amper boven het stuur uit, kunnen alleen rechtdoor rijden en hebben geen flauw benul van de breedte van hun 'Paris-Dakar vehikel'. Ik vraag mij dan altijd af of een telefoon aan het oor een kick kan geven, want ik dacht dan eerder aan de prikkel van de trilfunctie... Nu kan het ook zijn dat ofwel de optie van een handsfree moest wijken voor iets anders ofwel dat deze poppemiekes niet weten hoe zo'n handenvrij systeem in mekaar steekt.

Een andere vraag rispt in mij op: is de wegenis in de chicste gemeente van België in zo'n erbarmelijke toestand dat iedereen die het zich kan veroorloven zo'n terreinwagen op zijn 'woonerf' of 'reservaat' moet hebben?

Ik denk dat het nogal meevalt. Over de landelijke dreven spreken we niet. Vroeger werden die gemassacreerd door een paardenkar of een tractor, nu zijn het precies deze

zware terreinwagens die voren trekken in die onverharde weggetjes. Laat de gemeentediensten dan maar tweemaal per maand uitrukken om het wegdek effenen. De gemeenschap zal wel betalen! We zijn goed bezig, dacht ik.

Als ik al eens doordram over dergelijke frustraties krijg ik altijd het verwijt dat in chagrijnig ben omdat ik mij zo'n wagen niet kan permitteren. Vrienden, geen medelijden. Ik kan mij dat als klein burgermannetje evengoed permitteren, maar dan komt dat tikkeltje socialist in mij op: waarom zou ik de staat verrijken met taksen en accijnzen? Wat na mijn afscheid aan dit aardse leven aan centjes overblijft is voor vrouw, kinderen of kleinkinderen. De staat zal daàr al genoeg afknabbelen. Mijn patriarchale vader heeft mij zo gekweekt. Hij is 97 geworden en spaart nog voor 'zijn oude dag'! Wij zijn allemaal té materialistisch geworden. Ik behoor nog tot de weinigen die gelukkig zijn met een streepje zon, een streekbiertje of een glaasje wijn en die genot putten uit een beetje liefde, vriendschap, muziek of een goed boek. Die uiterlijke tekenen van luxe, dure reizen en dito kledij zijn niet aan mij besteed. Laat mij leven als Koen de Cauter in Ellezelles. Pluk de dag, zoals ons Sabine het zegt. Geluk zit in de kleine dingen, maar de meeste onder ons zien ze niet meer. Uiterlijk vertoon primeert en dit is het begin van de decadentie.

Ik moet ophouden of straks vergelijkt u mij met Phil Bosman en die eer zou te groot zijn.

Dit alles alleen maar om te zeggen dat ik een bevriend bouwpromotor gevraagd heb 'zijn' kapelletje ietwat aan te passen om als bedevaartsoord open te stellen ter soelaas van de 4 x 4 fanaten of misschien beter nog om hun patrones bescherming te vragen voor de zwakkere weggebruikers en de lichtere, volkse wagens in onze nederige dorpjes aan de Leie.

Eindelijk kapelletje voor reservaatbewoners...

Beirke de Kleppe

WIJ BLIJVEN VERWEESD ACHTER: na kunstcriticus Jan D'Haese verliet ook 'woordeigenaar-dichter' BERTEN DE BELS ons tot in de eeuwigheid....

Op 8 februari 2005 overleed op 65-jarige leeftijd onze Latemse dichter Berten de Bels.

De Bels was van alle markten thuis. In 1960 behaalde hij het diploma van maatschappelijk assistent maar kwam al vlug in de theaterwereld terecht.

Een ontmoeting met Berten kon er een zijn met de toneel- of TV-acteur, de regisseur, de dichter of radioreporter. De Bels werkte aanvankelijk immers bij Radio 2 Oost-Vlaanderen (de toenmalige omroep Gent), waar hij jeugdprogramma's verzorgde op woensdagmiddag en uitpakte met straatinterviews, wat voor die tijd een nieuwigheid was.

Zijn eerste stappen in het theater zette hij bij Arca, samen met zijn boezemvriend Jo de Meyere, en op televisie speelde hij de hoofdrol in een film over Rembrandt.

Al snel besepte De Bels dat hij als acteur iets tekort schoot tegenover de groten van die tijd, zodat hij de richting van de dramaturgie uitging. Als regisseur kreeg hij in de streek vrij grote bekendheid. Hij regisseerde o.m. de Vissersfeesten op het Sint-Pauluspleintje te Oostende, de Zomercompagnie op de Vlaamse Poëziedagen te Deurle en ging op tournee voor een Hollandfestival.

Voor de huidige generatie zal Berten vooral als dichter bekend in de oren klinken en herinnerd blijven..

De Bels publiceerde in de jaren zestig een paar dichtbundels (*Kwartet voor één*, *Schizofrenie of Lethe der dualisten*) en liet zich opmerken met zijn *doodsprentjes*, zijn *Proeve van een Kommune* (een aanplakbrief met gedichten) en vooral zijn *Revolte-Lied*, dat ondertussen een gegeerd collector's item is geworden.

In 1983, na een lange tijd van inactiviteit wegens ziekte, verscheen *Brieven zonder Postnummer*, een bundel die hij als een nieuwe start beschouwde. Het duurde evenwel tot 1997 vooraleer een vervolg werd gebreed aan deze gedichten met de bundel *Struikelstenen*, waarin hij een aantal oudere gedichten heropnam, aangevuld met nieuw werk.

Ondertussen vond Berten rust in een nieuwe liefde en genoot hij van het sporadisch contact met enkele oude vrienden als acteur Jo de Meyere en kunstschilder Fons Roggeman.

Sinds een drietal jaren ging zijn gezondheid er op achteruit en enkele weken geleden werd De Bels opgenomen in het ziekenhuis, waar hij, bewust van zijn nakend afscheid aan het aardse leven, gelaten zijn lot dragend overleed.

Met kunstcriticus Jan D'Haese is dit de tweede opmerkelijke figuur in het Latemse artistieke landschap die in 2005 is verdwenen. De uitvaart van Berten de Bels vond plaats in alle intimiteit. Langs deze weg willen wij, Latem- en Deurlenaars, onze rouw betuigen met een gedicht van Bertens beste vriend, Eddy Vaernewijck.

Hartsbrief voor Berten 8.2.2005

*Zoals met orgelstorm en paukenslag
de zee zich heftig aandruist
tegen het geribbelde strand*

*om daarna schoorvoetend
terug te deinzen in haar luwte
zo ging je door het leven.*

*Je was een tedere rebel.
Je taal torste alle tekens van torment:
angst, onmacht, oeverloos verdriet.*

*Rebels maar teder was je:
in je melkweg van woorden
sprak je over vriendschap
over weemoed en weifelende liefdes.*

*Bondgenoot sinds vele jaren
vriend in alle vezels van mijn ziel:*

de muze was ons beider lief.

*Helaas te vaak droeg je het vaandel
in de stoet alleen of werd je pad
bewandeld door burger-boef en kapitaal.*

*Maar sinds de laatste struikelsteen
voorgoed je broze hart doorkerfde
lig je eindelijk roerloos stil.*

*Nu ben je zelf de vlinder van de nacht
lig je met wijdopen ogen
te staren naar de hemelpoort
die je zo vaak hebt veracht.*

*Al zullen onze ogen
elkaar nooit meer ontmoeten
nu je geest dwaalt over de Lethe
mijn hart zal nooit vergeten.*